

FETVALAR

Kur'ân'daki toplam ayet sayısı 6.666 değil mi?

Kur'ân ayetlerinin sayısı hakkında ulema arasında farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Bu farklılığın bazı sebepleri vardır. Bunlar; bazı âlimlerin Kur'ân'da ayet sonu olarak kabul ettiği yerleri diğerlerinin kabul etmemesi, sure başlarında yer alan besmelelerin ve Yâ-Sîn, Hâ-Mîm, Elif-Lâm-Râ gibi hurûf-u mukattaa'nın müstakil birer ayet sayılıp sayılmaması, mushafta tek ayet olarak yer alan bazı ayetleri bir kısım âlimin iki veya üç ayet olarak kabul etmesi vs. dir.

Basra, Kûfe, Mekke ve Medine ekolüne mensup âlimler, Kur'ân'daki ayet sayısı konusunda farklı görüşler ileri sürmüşlerdir.

İlk Medinelilerden İmam Nâfi'ye göre Kur'ân 6.217, sonraki Medinelilerden Şeybe İbn Nisah'a göre 6.214, Ebû Cafer'e göre 6.210 ayardır.

Ayet sayısı Mekkelilere göre 6.219 veya 6.220,

Şamlılara göre 6.220,

Basralılara göre 6.205,

Kûfelilere göre de 6.236 ayardır.

Müfessirlerden Zemahşerî ise ayet sayısının 6.666 olduğunu öne sürmüştür ki halk arasında en çok bu görüş yayılmıştır.

Fakat İslâm âleminde en yaygın olan ve şu an elimizde bulunan mushaflar, Kûfe usulüne göredir ve o da herkesin kolaylıkla hesap edebileceği gibi 6.236 ayetten ibarettir. Hulefâ-i Râşidîn'den Ali b. Ebi Tâlib'in de bu gö-

rüşte olduğu rivayet edilmiştir. ¹

Ayet sayısındaki bu ihtilafın sebepleri yukarıda açıklanmıştır. Yoksa Kufelilerin elinde bulunan Kur'ân ile Mekke, Medine, Şam veya Basralıların elinde bulunan Kur'ân arasında metin açısından hiçbir fark yoktur! Herkes kendi usulüne göre; ama aynı Kur'ân üzerinde yorumda bulunmuştur. Dolayısıyla ekoller arasındaki sayı farklılığına bakılarak şu an elimizde bulunan mushaflarda herhangi bir eksiklik veya fazlalık olduğu iddia edilemez.

Kur'ân okurken kadınların başlarını örtmeleri gerekir mi?

Hayır, gerekmez! Müslüman bir kadın kendisine dinen yabancı olan erkeklerin yanında ve bir de namaz kılacağı zaman başını örter. Kadınların arasında veya evde kocasının, çocuklarının, babasının, kayınpederinin, erkek kardeşlerinin ve yeğenlerinin yanında başını örtmek zorunda değildir.

Allah Teâlâ Nûr Suresinin 31. ayetinde şöyle buyurmuştur:

"Mümin kadınlara söyle, gözlerini sakınsınlar; edep yerlerini ve çevresini örtsünler. Görünen kısım dışındaki süslerini açmasınlar. Başörtülerini yakalarının (göğüs yırtmaçlarının) üstüne kadar indirsinler. Kocaları, babaları, kocalarının babaları, oğulları, kocalarının oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, kendi kadınları, elleri altında bulunan esirler, ele bakar hale gelmiş ve erkekliği kalmamış kimselerle kadınların edep yerlerinin farkına varamamış çocuklar dışında hiç kimseye süslerini açmasınlar..." (Nûr 24/31)

Kur'ân okunacağı zaman ne yapılması gerektiği ile ala-

kalı olarak ise Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Öyleyse Kur’ân okuduğun zaman taşlanmış Şeytan’dan Allah’a sığın.” (Nahl 16/98)

Bu ayete göre kadın olsun erkek olsun Kur’ân okumak isteyen her Müslümanın yapması gereken tek şey, şeytandan Allah’a sığınmaktır. Bunun dışında herhangi bir emir bulunmamaktadır. Dolayısıyla Kur’ân okurken kadınların başları açık olabilir. O esnada başı örtmeyi emir veya tavsiye eden herhangi bir ayet veya hadis yoktur.

Kadınlar Kur’ân okurken tilavet secdesine rast gelirlerse o secdeyi de başları açık yapabilirler. Bunda da bir sakınca olmaz. Çünkü tilavet secdesi namaz hükmünde değildir, başı açık bir şekilde yapılabilir. Nitekim ilmi araştırmalar ve fetva kurumu el-Lecnetü’l-Dâime de bu yönde fetva vermiştir.²

Vahiy ile ilham arasında fark var mı?

Vahiy ile ilham kelimeleri birbirlerinin yerine kullanılabilmektedir. Vahiy, ‘birine bir şeyi herhangi bir şekilde bildirmek’ demektir. Bu; gizli, açık, işaretle, yazıyla veya elçi gönderme yoluyla olabilir. ‘Allah’ın, kulunun kalbine bir şey doğurması’ demek olan ilham da bu kapsamdadır.

Kendisine vahyedilen herkesin Peygamber olması gerekmez. Mesela Allah Teâlâ peygamber olmadıkları halde Musa aleyhisselamın annesine (Kasas 28/7), İsa aleyhisselamın havarilerine (Mâide 5/111) ve bunların yanı sıra bal arısına da vahyettiğini söylemektedir. Bir ayet şöyledir:

“Rabbin bal arısına şöyle vahyetti: “Dağlarda, ağaçlarda ve insanların yaptıkları çardaklardan kendine evler edin. Sonra bütün ürünlerden ye ve Rabbinin sana gösterdiği yollara koyul.” Arıların içinden değişik renklerde bir sıvı çıkar ki bu sıvıda insanlar için şifa bulunur. İşte bunda düşünen bir toplum için kesin belge vardır.” (Nahl 16/68-69)

Allah Teâlâ şeytanların da dostlarına vahiyde bulunduklarını, yani onların içlerine bir şeyler fısıldadıklarını şöyle bildirmektedir:

“Her nebiye insan ve cin şeytanlarından tıpkı bunlar gibi

düşmanlar oluşturmuşuzdur. Bu, yaldızlı sözler fısıldayarak birbirlerini aldatmaları içindir...” (En’âm 6/112)

“... Şeytanlar dostlarına, sizinle mücadele etmelerini vahyederler. Onlara boyun eğerseniz tam müşrik olursunuz.” (En’âm 6/121)

Allah Teala tarafından peygamber olarak seçilen elçilere vahyin gelişi ise onların, kendilerine gelen vahiyden şüphe etmelerine asla imkân vermeyecek bir yöntemle olur. Bunu açıklayan ayetler şöyledir:

“Allah bütün gaybı bilir, gaybını kimseye de açıklamaz.

Fakat dilediği elçi bunun dışındadır. Onun da önüne ve arkasına gözcüler diker.

Böylece o (elçi) bilsin ki onlar Allah’ın gönderdiklerini tastamam ulaştırmış, (kendisi de) onların yanında olanı anlamış ve her şeyi bir bir kavramıştır.” (Cin, 72/26-28)

Elçinin, kendisine gelenin vahiy meleği olduğuna ve söylediği söze şeytan vesvesesi karışmadığına şeksiz şüphesiz güvenmesi gerekir. İşte Cenab-ı Hakk’ın vahiy esnasında elçisinin etrafına melekler dizmesi bundandır.

Bir de Allah’ın insanlarla konuşması meselesi vardır. Allah’ın insanla konuşması o insanın kalbine gelen bir ilhamla olabilir. Ya da ona bazı şeyleri rüyada gösterebilir. Ancak bunlar, yalnızca o kişiyi ilgilendiren şeylerdir. Fakat her şeye rağmen bunlara pek güven de olmaz. Zira insan, şeytan vesvesesini ilham, şeytanî rüyayı da rahmânî rüya zannedebilir. Ayetlerde bildirildiğine göre şeytan, insanlara vesvese veren, zihinleri ve kalpleri bulandıran bir varlıktır. Dolayısıyla bizim emin olabileceğimiz tek yol, Peygamberlere gelmiş olan vahiylerdir ve onlar da Allah’ın kitabında mevcuttur. Onların dışındakiler bizim için bir görev doğurmazlar.

Notlar

1. Konu hakkında geniş bilgi için bkz: Hasan Keskin, “Âyetlerin Sayısı Hakkındaki İhtilaf Nedenleri”, *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2009, cilt: 13, sayı: 2, s: 49-67.
2. Bkz: Heyet, *el-Lecnetü’l-Dâime*, c: 7, s: 263, fetva no: 13376.